

Tre åtgärder för att rädda Östersjön

Tillståndet för Finlands marina natur är som helhet svagt och naturförlusten fortskrider. Med rätt åtgärder kan utvecklingen vändas: i Östersjön finns värdefulla områden, storslagen undervattensnatur och positiva utvecklingstrender.

Med följande åtgärder stärks skyddet av havsområdena och andelen strikt skyddade områden ökas som en del av EU:s biodiversitetsstrategi fram till 2030. Samtidigt är målet att öka medborgarnas delaktighet i skyddsarbetet. Åtgärderna ger hållbara fördelar för den biologiska mångfalden och samhället.

Förslagen bygger på den färdplan för utveckling av Finlands nätverk av marina skyddsområden fram till 2030 som tagits fram inom Biodiversea-projektet.

Biodiversea LIFE IP är Finlands största samarbetsprojekt för att trygga Östersjöns mångsidiga natur.

metsa.fi/biodiversea

Centrala rekommendationer

1. Inrätta ett naturreservat på statens havsområden.
2. Utarbeta en genomförandeplan för naturskyddet i havsområdena.
3. Stärk det privata marina skyddet genom att skapa ett åtgärdsprogram som motsvarar METSO-programmet och förnya kampanjen Luontolahja.

1. Inrätta ett naturreservat på statens havsområde

Inrätta Finlands första marina naturreservat på ett havsområde som ägs av staten. Ett naturreservat är ett strikt skyddat område där mänsklig verksamhet är begränsad och där det främsta målet är att bevara naturen så orörd som möjligt. Lämpliga havsnaturområden med betydande naturvärden finns till exempel i de yttersta skärgårdsområdena.

Varför?

I Finlands havsområden finns för närvarande inga naturreservat. Ett marint naturreservat skulle svara mot EU:s biodiversitetsstrategis krav på att öka antalet strikt skyddade områden och hjälpa Finland att nå skyddsmålet på 10 procent före 2030. Naturreservatet skulle också fungera som ett flaggskepp för skyddet av den marina naturen och stärka Finlands landsvarumärke.

Största delen av det nuvarande nätverket av skyddsområden tillåter verksamhet som påverkar naturens tillstånd, men i ett naturreservat bevaras den marina naturens värdefulla områden ostörda, utan direkt mänsklig påverkan. Området skulle fungera som ett jämförelse- och referensområde för uppföljningen av klimatförändringens effekter och för bedömningen av effekterna av restaurering av marin natur.

Hur?

Med hjälp av aktuell forsknings- och kartläggningsinformation identifieras områden som lämpar sig som naturreservat. Inrättandet sker på havsområden som ägs av staten. Finansieringskostnaderna täcks huvudsakligen ur statsbudgeten. Att inrätta ett marint naturreservat kräver mindre finansiering än att inrätta en nationalpark, eftersom ett naturreservat inte förutsätter till exempel serviceutrustning för besökare.

2. Utarbeta en genomförandeplan för naturskyddet i havsområdena

Utarbeta en marin genomförandeplan för naturskyddet enligt naturvårdslagen, som omfattar hela Finlands havsområde och gäller både statliga och privata havsområden.

Varför?

Utan en gemensam plan blir skyddet splittrat och ineffektivt. Även om det finns omfattande forsknings- och kartläggningsmaterial om den marina naturen utnyttjas det inte som en helhet.

Planen riktar åtgärderna till de områden som har de högsta naturvärdena och säkerställer att de bildar ett fungerande nätverk. Samtidigt skapar den en kostnadseffektiv grund för beslut, stöder anpassningen till klimatförändringen och underlättar hållbar användning av havsområdena.

Hur?

Planen utarbetas under miljöministeriets ledning i samarbete med myndigheter, forskningsinstitut och intressentgrupper.

Bild: Niina Silvasti

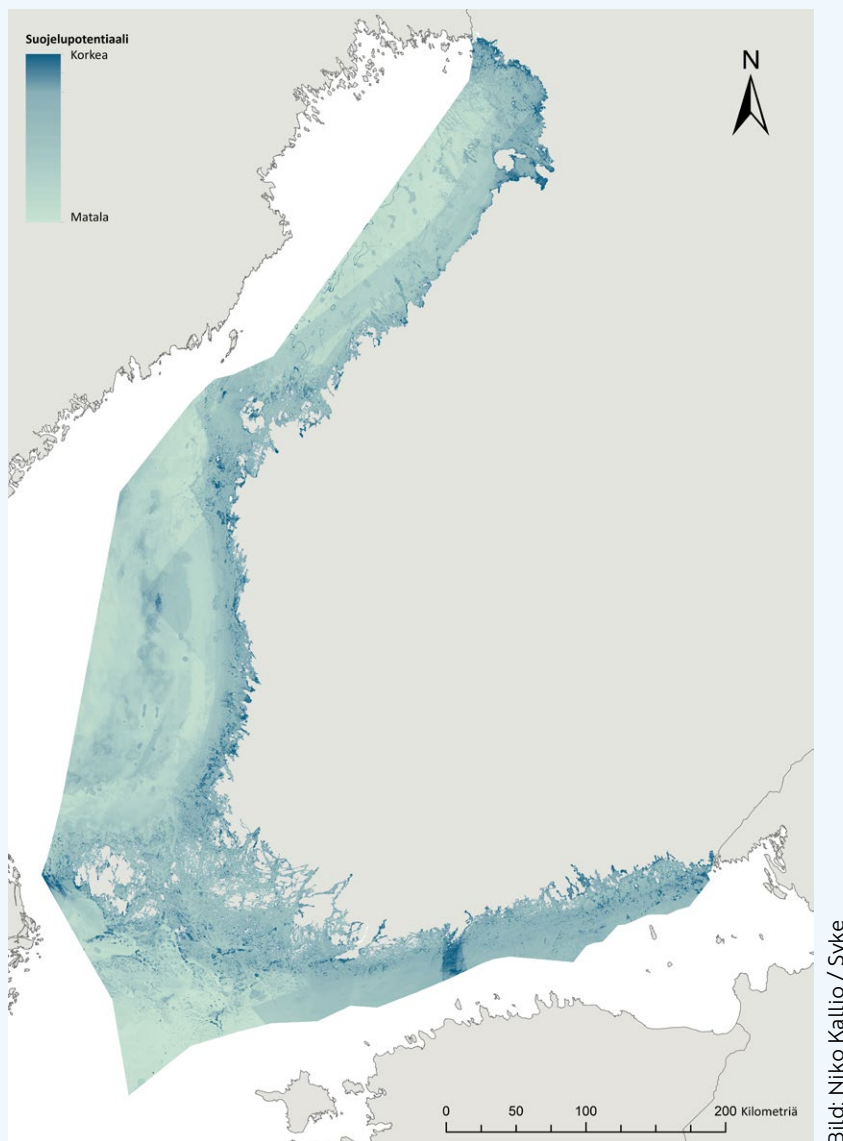

Bild: Niko Kallio / Syke

3. Stärk skyddet av privata havsområden

Skapa ett marint skyddsprogram som bygger på principerna i METSO-programmet och förnya kampanjen Luontolahja så att den betonar havsområden.

Varför?

En betydande del av de oskyddade undervattensnaturvärdena finns på privata havsområden. Skyddsåtgärder behövs både på privata och statligt ägda havsområden. Genom programmet får privata markägare tydliga incitament och möjligheter att frivilligt skydda den marina naturen.

Hur?

Finansieringen för det marina skyddsprogrammet ökas stegvis, med målet att nå en årlig nivå på 2 miljoner euro. Dessutom förbinder sig staten i kampanjen Luontolahja att skydda en motsvarande areal av sina egna havsområden. Skyddet genomförs i samarbete med markägare, myndigheter och organisationer.

Exempel på koncentrationer av värdefulla marina naturområden i Finlands havsområde. Utifrån olika värdekarter kan områden som lämpar sig för skydd identifieras.

Bild: Niina Silvasti